

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1939.

Andra kammaren.

Nr 1.

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren till lagtima möte här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingslokalen.

Tisdagen den 10 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades av representanten för Uppsala län herr **Borg**, såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagar, med följande ord: Årade riksdagsledamöter! Enligt grundlagen tillkommer det mig att taga till orda för att öppna detta sammanträde. Jag ber då först att få hälsa Eder samtliga välkomna.

Vi leva i en tid av oro och bekymmer ute i världen. Nationer och folk föröda varandra i blodiga krig och inre slitningar, och statsmännens alla ansträngningar synas icke kunna råda bot och giva folken ro och trygghet. Genom vårt läge och vår omtanke om vårt folk och land leva vi tämligen lugnt här uppe i Norden. Härför böra vi känna oss tacksamma.

Då vi nu gå till vårt riksdagsarbete, måtte vi då besjålas av den enda tanken att söka åstadkomma något, som är av värde för vårt folk och fosterland. De senaste riksdagarna hava också genom sina beslut lyckats åstadkomma reformer och välfärdsanordningar av stort värde och till nytta för oss alla. Måtte vi därför icke förtrötta utan fortsätta på den inslagna vägen, fortsätta med det samarbete, som pågått under de senaste åren och som alltjämt pågår och som givit så rika och värdefulla resultat.

I förhoppning om att dessa mina nu uttalade önskningar måtte gå i uppfyllelse förklarar jag detta sammanträde öppnat.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses, ävensom att kanslibiträden och vaktbetjäning blivit till erforderligt antal av honom för tillfället antagna; och blevo på framställd proposition dessa åtgärder av kammaren godkända.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 4 januari 1939.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter, som skulle inför depar-

tementschefen företagas innan årets lagtima riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar A. Amnér, S. Stendahl och C. Jonsson samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar K. Hildebrand, A. Råstock och E. Eriksson.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter för 3 personer, vilka vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda såsom ledamöter av riksdagens andra kammare i stället för avgångna ledamöter av samma kammare.

Det anmärktes såsom avvikande från det i 88 § lagen om val till riksdagen föreskrivna formuläret, att i två av fullmakterna tiden, för vilken de avgångna ledamöterna utsetts, icke angivits i full överensstämmelse med det formulär, som i förevarande fall bör användas.

Då emellertid denna avvikelse från formuläret icke syntes vara av beskaffenhet att därigenom otydlighet föranleddes, ansågs densamma ej böra utgöra hinder mot fullmakternas godkännande.

I övrigt framställdes vid granskningen ingen anmärkning.

Protokoll över granskningen jämte förteckning å de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:
C. G. Bruno.

Den i protokollet omförmälda förteckningen var av följande lydelse:

Förteckning
å ledamöter av riksdagens andra kammare enligt fullmakter, granskade
inför chefen för justitiedepartementet den 4 januari 1939.

Malmöhus län.

1. Handelsträdgårdsmästaren Gustaf Edvard Lundgren i Soldalen.

Göteborgs och Bohus läns landstingsområde.

2. Lantbrukaren Herbert Eugen Hermansson i Kvistljunby.

Västerbottens län.

3. Handlanden Andreas Nilsson i Norrlångträsk.

§ 4.

Företogs upprop av kammarens ledamöter, därvid fröken Hesselgren, herrar Lundstedt och Lundbom, fröken Öberg samt herrar Andersson i Vigelsbo, Gezelius och Hage befunnos frånvarande.

Från herrar Lundstedt, Lundbom och Hage hade till kammaren inkommit läkarintyg, vilka upplästes.

Fröken Hesselgren, fröken Öberg och herr Gezelius hade uti ingivna, vid uppropet jämväl upplästa ansökningar anhållit om ledighet från riksdagsgörömlen, fröken Hesselgren för fullgörande av uppdrag i Genève till och med den 13 januari, fröken Öberg på grund av sin moders frånfalle till och med den 14 januari och herr Gezelius för att bliva i tillfälle att närvara vid tingsammanträde under den 10 januari.

Herr Andersson i Vigelsbo hade icke anmält förfall.

§ 5.

Anställdes val av talman i kammaren; och befanns efter valets utgång hava till talman blivit utsedd herr Sävström med 204 röster.

§ 6.

Företogs val av förste vice talman; och utsågs därvid herr Jeppsson med 162 röster.

§ 7.

Vid anställt val av andre vice talman blev därtill utsedd herr Magnusson i Skövde med 118 röster.

§ 8.

Ålderspresidenten överlämnade ordförandeklubban till herr **talmannen**, varefter denne hälsade kammaren med följande ord: Herr ålderspresident, mina damer och herrar! Å vice talmännens och egna vägnar framför jag vårt gemensamma tack för det förtroende som kommit oss till del att ännu en gång få leda kammarens förhandlingar.

Sedan vi sist voro samlade ha tre av kammarens ledamöter avgått med döden, nämligen vår förre ålderspresident Andersson i Grimbo, ledamoten från Västerbottens län Axel Fredrik Bäckström och statsrådet Janne Nilsson. Herman Andersson invaldes i riksdagen redan år 1901. Vid sin bortgång var han 69 år gammal och hade bevistat i allt 43 riksdagar, en ovanligt lång riksdagsmannabana. Axel Bäckström blev icke gammal i riksdagen. Blott två riksdagar var han ledamot av kammaren. Han var en god talesman för de fattiga och betryckta i samhället. Janne Nilsson valdes till ledamot av kammaren år 1921. Han var en tid verksam inom bevillningsutskottet men övergick sedermera till statsutskottet. I 1930 års försvarsutredning deltog Janne Nilsson med nit och intresse. År 1936 erhöll han det ansvarsfulla och krävande uppdraget att vara chef för försvarsdepartementet.

Vid detta riksmöte komma enligt vad som försports flera viktiga och betydelsefulla förslag att föreläggas oss till behandling. Även om meningarna därvidlag komma att brytas mot varandra, så är det min förvissning, att även vid denna riksdag ett gott och förtroendefullt samarbete skall komma att råda mellan oss alla. Jag hälsar Eder, såväl förutvarande som nytillkomna ledamöter, välkomna!

§ 9.

Upplästes ånyo och lades till handlingarna de i § 4 här ovan omförmälda läkarintygen, vilka voro av följande lydelse:

Att professor Wilhelm Lundstedt, på grund av njursjukdom är oförmögen att deltaga i riksdagsarbetet t. o. m. den 4 februari 1939 intygas.

Hultafors den 9 januari 1939.

Elias Garby.

leg. läk.

Länslasarettet, Nyköping den 7 januari 1939.

Härmed intygas, att riksdagsman Erik Lundbom på grund av sjukdom — epididymitis acuta — är oförmögen att inställa sig till och tillsvidare deltaga i riksdagsarbetet.

Som ovan
W. Gejrot,
lasarettsläkare.

Att distriktskamrer Ernst Hage på grund av hjärnhinneblödning är tillsvidare förhindrad att bevista 1939 års riksdag intygar.

Luleå den 8 januari 1939.

Nils Gyllensvärd,
lasarettsläkare.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

fröken <i>Hesselgren</i>	under 4 dagar fr. o. m. den 10 jan.,
herr <i>Lundstedt</i> (sjuk)	› 26 › › › 10 ›
› <i>Lundbom</i> (sjuk)	tills vidare › › 10 ›
fröken <i>Öberg</i>	under 5 dagar › › 10 ›
herr <i>Gezelius</i>	› › › 10 › och
› <i>Hage</i> (sjuk)	tills vidare › › 10 › .

§ 10.

Föredrogs åter det under § 3 här ovan intagna protokollet, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri omförmälda fullmakterna, lägga protokollet till handlingarna.

§ 11.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att genast företaga val av sekreterare, varefter det sålunda beslutade valet företogs; och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknings valet hava så utfallit, att till sekreterare utsetts kammarrättsrådet Sune Norrman med samtliga avgivna eller 137 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse inställt sig, meddelade herr talmannen honom underrättelse om valets utgång och hälsade honom välkommen.

Protokollsföringen övertogs härefter av sekreteraren.

Algot Törnkvist.

Ernst V. Olsson.

§ 12.

På förslag av herr talmannen beslöt kammaren att vid plenum torsdagen den 12 innevarande januari företaga val av fyra ledamöter att delta i talmansöverläggningarna, två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli, åtta ledamöter att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning samt tre ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 13.

Till talarplats för ledamöter, som kunde vilja därav begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag den för ändamålet anordnade, på högra sidan om talmansbordet befintliga platsen.

§ 14.

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att onsdagen den 11 innevarande månad kl. 11 f. m. infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

§ 15.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från var och en av rikets valkretsar avsedda biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.7 e. m.

In fidem
Sune Norrman.